SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 22. decembra 2010*

V zadevi C-208/09,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Verwaltungsgerichtshof (Avstrija) z odločbo z dne 18. maja 2009, ki je prispela na Sodišče 10. junija 2009, v postopku

**Ilonka Sayn-Wittgenstein**

proti

**Landeshauptmann von Wien**,

* Jezik postopka: nemščina.

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi J. N. Cunha Rodrigues, predsednik senata, A. Rosas (poročevalec), U. Lõhmus, A. Ó Caoimh, sodniki, in P. Lindh, sodnica,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,
sodni tajnik: K. Malacek, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 17. junija 2010,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za I. Sayn-Wittgenstein J. Rieck, odvetnik,

– za avstrijsko vlado C. Pesendorfer in E. Handl-Petz, zastopnici,

– za češko vlado D. Hadroušek, zastopnik,

– za nemško vlado M. Lumma, J. Möller in J. Kemper, zastopniki,

– za italijansko vlado G. Palmieri, zastopnica, skupaj z M. Russo, avvocato dello Stato,

– za litovsko vlado R. Mackevičienė in V. Kazlauskaitė-Švenčionienė, zastopnici,

– za slovaško vlado B. Ricziová, zastopnica,

– za Evropsko komisijo D. Maidani in S. Grünheid, zastopnici,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 14. oktobra 2010

izreka naslednjo

**Sodbo**

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 21 PDEU.

2 Predlog je bil vložen v okviru spora med I. Sayn-Wittgenstein, avstrijsko državljanko, ki prebiva v Nemčiji, in Landeshauptmann von Wien (deželni glavar Dunaja), ki se nanaša na odločbo zadnjega o popravku vpisa priimka Fürstin von Sayn-Wittgenstein,

ki je bil s posvojitvijo s strani nemškega državljana pridobljen v Nemčiji, v rojstno matično knjigo in o zamenjavi tega vpisa s priimkom Sayn-Wittgenstein.

## Pravni okvir

*Avstrijsko pravo*

Zakon o odpravi plemstva in navodilo za njegovo izvajanje

3 Zakon o odpravi plemstva, reda posvetnih vitezov in dam ter nekaterih nazivov in rangov (Gesetz über die Aufhebung des Adels, der weltlichen Ritter- und Damenorden und gewisser Titel und Würden) z dne 3. aprila 1919 (StGBl. 211/1919) v različici, ki je upoštevna v postopku v glavni stvari (StGBl. 1/1920, v nadaljevanju: zakon o odpravi plemstva), ima na podlagi člena 149(1) zveznega ustavnega zakona (Bundes-Verfassungsgesetz) ustavno veljavo.

4 Člen 1 zakona o odpravi plemstva določa:

„Plemstvo, njegovi častni privilegiji in nazivi ter rangi, pridobljeni zgolj zaradi odličnosti njihovega nosilca, ki niso povezani z uradnim položajem, poklicem ali akademsko ali umetniško usposobljenostjo, in s tem povezani častni privilegiji avstrijskih državljanov se odpravijo."

5 Člen 4 tega zakona določa:

„Za odločanje o tem, katere nazive in range je treba na podlagi člena 1 šteti za odpravljene, je pristojen državni sekretar na ministrstvu za notranje zadeve in šolstvo."

6 V členu 1 navodila za izvajanje, ki sta ga v zvezi z odpravo plemstva in nekaterih nazivov in rangov sprejela zvezno ministrstvo za notranje zadeve in šolstvo ter ministrstvo za pravosodje v soglasju z udeleženimi zveznimi ministrstvi (Vollzugsanweisung des Staatsamtes für Inneres und Unterricht und des Staatsamtes für Justiz, im Einvernehmen mit den beteiligten Staatsämtern, über die Aufhebung des Adels und gewisser Titel und Würden), z dne 18. aprila 1919 (StGBl. 237/1919) je določeno:

„Odprava plemstva, njegovih častnih privilegijev in nazivov ter rangov, pridobljenih zgolj zaradi odličnosti, ki niso povezani z uradnim položajem, poklicem ali akademsko ali umetniško usposobljenostjo, in s tem povezanih častnih privilegijev se nanaša na vse avstrijske državljane, ne glede na to, ali so bili ti privilegiji pridobljeni v državi ali v tujini."

7 V členu 2 tega navodila je določeno:

„S členom 1 [zakona o odpravi plemstva] so odpravljeni:

1. pravica do uporabe plemiškega naziva ‚von';

[…]

4. pravica do uporabe oznak plemiškega statusa, kot so na primer vitez (Ritter), baron (Freiherr), grof (Graf) in knez (Fürst), častni naziv vojvoda (Herzog) in drugi domači in tuji opisi statusa; […]

[…]“

8 V členu 5 tega navodila so določene različne kazni za nespoštovanje te prepovedi.

Pravila mednarodnega zasebnega prava

9 V skladu s prvim stavkom člena 9(1) zveznega zakona o mednarodnem zasebnem pravu (Bundesgesetz über das internationale Privatrecht) z dne 15. junija 1978 (BGBl. 304/1978) v različici, ki je upoštevna v zadevi v postopku v glavni stvari (BGBl. I, 58/2004), za fizično osebo velja pravo države, katere državljan je ta oseba.

10 V skladu s členom 13(1) tega zakona se priimek osebe določi glede na pravila, ki urejajo njen osebni status, ne glede na to, podlagi česa je bil priimek pridobljen.

11 Člen 26 tega zakona določa, da je treba pogoje za posvojitev otroka presojati v skladu s pravom države vsakega izmed posvojiteljev in posvojenca, če je posvojitelj ena sama oseba, pa v skladu s pravom države posvojitelja. Iz stališč Republike Avstrije in pravnih strokovnjakov, ki jih je navedla ta država, je razvidno, da ta določba učinkuje samo na področju družinskega prava in se ne nanaša na določitev priimka posvojenca, ki jo še naprej ureja člen 13(1) tega zveznega zakona o mednarodnem zasebnem pravu.

Pravila civilnega prava

12 Člen 183(1) avstrijskega civilnega zakonika (Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch) v različici, ki je upoštevna v zadevi v postopku v glavni stvari (BGBl. 25/1995), določa:

„Če posvojenca posvoji ena sama oseba in družinskopravna povezava z drugim od staršev preneha zaradi člena 182(2), drugi stavek, posvojenec prevzame priimek posvojitelja […]“

Zakon o osebnem statusu

13 Člen 15(1) zakona o osebnem statusu (Personenstandsgesetz, BGBl. 60/1983) določa, da je treba vpis popraviti, če je bil ob vnosu nepravilen.

*Nemško pravo*

Pravila v zvezi z odpravo plemstva

14 Člen 109 ustave nemškega rajha (Verfassung des Deutschen Reichs), ki je bila sprejeta 11. avgusta 1919 v Weimarju, je zlasti odpravil vse privilegije na podlagi rojstva ali ranga in določil, da je treba plemiške nazive šteti samo še za sestavino priimka in jih ni mogoče na novo podeljevati.

15 Na podlagi člena 123(1) ustavnega zakona (Grundgesetz) zgoraj navedena določba še vedno velja in ima veljavo navadnega zveznega zakona (sodbi Bundesverwaltungsgericht z dne 11. marca 1966 in z dne 11. decembra 1996).

Pravila mednarodnega zasebnega prava

16 Člen 10(1) zakona o uvedbi civilnega zakonika (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch, v nadaljevanju: EGBGB) določa:

„Za imena oseb se uporablja zakon države, katere državljani so te osebe."

17 Člen 22(1) in (2) EGBGB določa, da posvojitev in njene učinke na pravna razmerja med zadevnimi osebami na področju družinskega prava ureja pravo države, katere državljan je posvojitelj.

18 V predložitveni odločbi je navedeno, da se določitev priimka pri posvojitvi v skladu s členom 10(1) EGBGB presoja na podlagi prava države, katere državljan je posvojenec, to pa je potrdila tudi nemška vlada. V nemškem mednarodnem zasebnem pravu je določeno, da se pravo, ki se uporabi za določitev priimka, določi na podlagi državljanstva osebe.

**Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje**

19 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je bila rojena leta 1944 na Dunaju (Avstrija) in je avstrijska državljanka.

20 S sklepom Kreisgericht Worbis (Nemčija) z dne 14. oktobra 1991 na podlagi členov 1752 in 1767 nemškega civilnega zakonika (Bürgerliches Gesetzbuch) je nemški državljan Lothar Fürst von Sayn Wittgenstein posvojil tožečo stranko v postopku v glavni stvari. Ni sporno, da posvojitev ni vplivala na državljanstvo posvojene osebe.

21 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je ob posvojitvi živela v Nemčiji, kjer še vedno prebiva. Predložitveno sodišče ne navaja, kakšna je bila narava prebivanja tožeče stranke v postopku v glavni stvari v Nemčiji. Vendar pa je zastopnik tožeče stranke v postopku v glavni stvari na obravnavi izjavil, da tožeča stranka poklicno dejavnost na trgu nepremičnin višjega cenovnega razreda izvaja v glavnem v Nemčiji, vendar tudi zunaj te države članice. Ime Ilonka Fürstin von Sayn-Wittgenstein uporablja zlasti pri prodaji gradov in dvorcev.

22 V dopolnilnem sklepu z dne 24. januarja 1992 je Kreisgericht Worbis pojasnilo, da je tožeča stranka v postopku v glavni stvari kot rojstno ime prevzela priimek posvojitelja, tako da se imenuje „Fürstin von Sayn-Wittgenstein“.

23 Avstrijski organi so ta priimek vpisali v avstrijsko rojstno matično knjigo.

24 Iz odgovorov na vprašanja, ki jih je pred obravnavo postavilo Sodišče, in iz navedb na obravnavi je razvidno, da je bilo tožeči stranki v postopku v glavni stvari izdano nemško vozniško dovoljenje na ime Ilonka Fürstin von Sayn-Wittgenstein in da je pod tem imenom registrirala družbo v Nemčiji. Poleg tega je bil njen avstrijski potni list podaljšan vsaj enkrat, leta 2001, avstrijski konzularni organi v Nemčiji pa so izdali dve potrdili o državljanstvu; vsi ti dokumenti so bili izdani na ime Ilonka Fürstin von Sayn-Wittgenstein.

25 Verfassungsgerichtshof (ustavno sodišče, Avstrija) je 27. novembra 2003 izreklo sodbo v zadevi, katere okoliščine so bile podobne okoliščinam tožeče stranke v postopku v glavni stvari. Po tem, ko je povzelo avstrijsko pravo, je presodilo, da zakon o odpravi plemstva, ki ima ustavno veljavo in na tem področju uveljavlja načelo enakosti, onemogoča, da bi avstrijski državljan pridobil priimek, sestavljen iz nekdanjega plemiškega naziva, če ga posvoji nemški državljan, ki lahko ta plemiški naziv zakonito uporablja kot sestavni del svojega priimka. V skladu z zakonom o odpravi plemstva namreč avstrijski državljani niso upravičeni do uporabe plemiških nazivov, kar se nanaša tudi na plemiške nazive tujega izvora. Ta sodba je med drugim potrdila tudi prejšnjo sodno prakso, v skladu s katero avstrijsko pravo v nasprotju z nemškim ne dopušča, da bi se priimki sestavljali po različnih pravilih za moške in ženske.

26 Po tej sodbi je Landeshauptmann von Wien zavzel stališče, da vpis v rojstno matično knjigo po posvojitvi tožeče stranke v postopku v glavni stvari ni pravilen. Z dopisom z dne 5. aprila 2007, ki se sklicuje na omenjeno sodbo, je to tožečo stranko obvestil, da namerava v rojstni matični knjigi njen priimek popraviti v „Sayn-Wittgenstein“.

27 Kljub ugovorom tožeče stranke v postopku v glavni stvari, ki se je sklicevala zlasti na pravico, ki izhaja iz prava Evropske unije, da med državami članicami potuje, ne da bi morala spremeniti priimek, je Landeshauptmann von Wien z odločbo z dne

24. avgusta 2007 odločil, da se vpis priimka tožeče stranke v postopku v glavni stvari v rojstni matični knjigi popravi na „Sayn Wittgenstein“.

28 Ker je bila njena upravna pritožba proti tej odločbi z odločbo z dne 31. marca 2008 zavrnjena, je tožeča stranka v postopku v glavni stvari pred Verwaltungsgerichtshof zahtevala njeno razveljavitev.

29 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari se je pred tem sodiščem sklicevala zlasti na svoji pravici do prostega gibanja in do svobode opravljanja storitev, ki ju zagotavljata Pogodbi.

30 Po mnenju tožeče stranke v postopku v glavni stvari nepriznanje tega, da posvojitev učinkuje na pravo, ki ureja uporabo priimka, pomeni omejevanje prostega gibanja oseb, saj mora v različnih državah uporabljati različne priimke. V zvezi z javnim redom meni, da imajo države članice medsebojno obveznost, da omejijo njegovo uporabo na najnujnejše in najbolj nevzdržne primere in da tudi sicer izkažejo odločbam drugih držav kar največje zaupanje in jih priznajo. Sklicevanje na javni red naj bi bilo mogoče le pri močni povezavi z državo, pri čemer pa samo državljanstvo ne zadostuje.

31 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari med drugim navaja, da sprememba priimka „Fürstin von Sayn-Wittgenstein“, ki ga je neprekinjeno uporabljala 15 let, pomeni poseg v pravico do družinskega življenja, ki jo zagotavlja člen 8 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki je bila 4. novembra 1950 podpisana v Rimu. Čeprav je poseg v to pravico sicer dovoljen z zakonom, v tem primeru

z avstrijskim zakonom o osebnem statusu, pa naj bi šlo za poseg v pravilno in v dobri veri pridobljeno pravico, v katero se ne sme posegati brez posebne potrebe.

32 Landeshauptmann von Wien je Verwaltungsgerichtshof predlagal zavrnitev tožbe. Zlasti je navedel, da v tej zadevi ni nobene okoliščine, ki bi povzročila kršitev pravice do prostega gibanja oseb iz člena 21 PDEU in resne neprijetnosti za tožečo stranko v postopku v glavni stvari, kot so bile opisane v sodbi z dne 14. oktobra 2008 v zadevi Grunkin in Paul (C-353/06, ZOdl., str. I-7639). Od tožeče stranke v postopku v glavni stvari se namreč ne zahteva, da uporablja drugačen priimek, temveč gre le za črtanje plemiškega elementa „Fürstin von“ iz priimka „Sayn-Wittgenstein“, ki se ne spremeni. Celo če bi popravek v rojstni matični knjigi povzročil poklicne ali zasebne težave za tožečo stranko v postopku v glavni stvari, naj tem težavam ne bi bilo mogoče pripisati takega pomena, da bi utemeljile neupoštevanje zakona o odpravi plemstva, ki ima ustavno veljavo in je povezan z ustanovitvijo Republike Avstrije ter je na tem področju uvedel načelo enakosti. Posledica nasprotne odločitve naj bi bila resna kršitev temeljnih vrednot avstrijskega pravnega reda.

33 Nazadnje Landeshauptmann von Wien navaja, da je treba v skladu z nemškimi kolizijskimi normami priimek osebe določiti v skladu s pravom države, katere državljan je ta oseba. Ob pravilni uporabi zakona naj bi moralo Kreisgericht Worbis ugotoviti, da je treba priimek tožeče stranke v postopku v glavni stvari določiti na podlagi avstrijskega prava. Ker oblika „Fürstin von Sayn-Wittgenstein“ v avstrijskem pravu ni dovoljena, naj bi tudi nemško pravo štelo, da je bila dodelitev priimka tožeči stranki v postopku v glavni stvari nepravilna.

34 Verwaltungsgerichtshof meni, da se tožeča stranka v postopku v glavni stvari, avstrijska državljanka, ki prebiva v Nemčiji, načelno lahko sklicuje na člen 21 PDEU. Ker se Sodišče v zgoraj navedeni sodbi Grunkin in Paul – ob tem ko je pojasnilo, da je lahko ovira prostega gibanja upravičena le, če temelji na objektivnih preudarkih in je sorazmerna z legitimno zastavljenim ciljem – ni izreklo o vprašanjih, ki se nanašajo na javni red, se Verwaltungsgerichtshof sprašuje, ali bi bila omejitev prostega gibanja,

ki bi jo lahko povzročila sprememba priimka, v tem primeru glede na ustavno veljavo prepovedi uporabe plemiških nazivov vseeno upravičena, ker to pravilo avstrijskim državljanom prepoveduje uporabo takih nazivov tudi takrat, ko so do tega upravičeni v skladu z nemškim pravom.

35 V teh okoliščinah je Verwaltungsgerichtshof prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali člen [21 PDEU] nasprotuje zakonodaji, v skladu s katero pristojni organi države članice ne priznajo priimka (odraslega) posvojenca, ki je bil določen v drugi državi članici, če ta priimek vsebuje plemiški naziv, ki v prvi državi članici ni (ustavno) dopusten?“

**Vprašanje za predhodno odločanje**

36 Predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 21 PDEU razlagati tako, da nasprotuje temu, da organi države članice v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, priimka državljana te države, kot je bil določen v drugi državi članici, v kateri ta državljan prebiva, ko ga je kot odraslo osebo posvojil državljan druge

države članice, ne priznajo v vseh elementih, če ta priimek vsebuje plemiški naziv, ki v prvi državi članici ustavno ni dopusten.

*Uvodne ugotovitve o upoštevnih določbah prava Unije*

37 Najprej je treba ugotoviti, da položaj tožeče stranke v postopku v glavni stvari spada v stvarno področje uporabe prava Unije.

38 Čeprav so glede na sedanje stanje prava Unije pravila, ki urejajo priimek osebe in uporabo plemiških nazivov, v pristojnosti držav članic, morajo države članice pri izvrševanju te pristojnosti kljub temu ravnati v skladu s pravom Unije (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Grunkin in Paul, točka 16).

39 Ni sporno, da je tožeča stranka v postopku v glavni stvari državljanka države članice in da je kot državljanka Unije izvrševala svobodo gibanja in bivanja v drugi državi članici. Zato se lahko upravičeno sklicuje na svoboščino, ki jo člen 21 PDEU priznava vsakemu državljanu Unije.

40 Poleg tega je bilo na obravnavi navedeno, da tožeča stranka v postopku v glavni stvari v Nemčiji izvaja poklicno dejavnost opravljanja storitev prejemnikom iz ene ali več drugih držav članic. Zato naj bi bila načelno tudi upravičena sklicevati se na svoboščine, ki jih priznava člen 56 PDEU.

41 Ni sporno, da v tej zadevi predložitveno sodišče o razlagi člena 21 PDEU v povezavi z zgoraj navedeno sodbo Grunkin in Paul in o nepriznanju priimka, ki je bil pridobljen v eni državi članici, v drugi državi članici, sprašuje Sodišče neodvisno od tega, ali je zadevna oseba opravljala gospodarsko dejavnost. V zvezi s tem je treba opozoriti, da predložitveno sodišče ne meni, da bi bilo koristno navesti, kakšna je narava prebivanja tožeče stranke v postopku v glavni stvari v Nemčiji. Z vprašanjem v bistvu sprašuje, ali lahko ustavnopravni razlogi državi članici omogočijo, da priimka, ki ga je državljan te države pridobil v drugi državi članici, ne prizna v vseh elementih, in ne, ali to, da se priimek, ki je bil zakonito pridobljen v drugi državi članici, ne prizna, pomeni oviro za svobodo opravljanja storitev, ki jo zagotavlja člen 56 PDEU.

42 Torej je treba glede na člen 21 PDEU preizkusiti zavrnitev države članice, da v vseh elementih prizna priimek državljana te države, ki je bil s posvojitvijo pridobljen v drugi državi članici, v kateri prebiva.

*Obstoj omejitve svobode gibanja in bivanja državljanov Unije*

Stališča, predložena Sodišču

43 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari navaja, da nepriznanje plemiških elementov priimka – ki je bil na podlagi sodne odločbe, zoper katero ni mogoča pritožba in je torej v nemškem pravnem redu pravno zavezujoča, zakonito pridobljen

v Nemčiji – na podlagi avstrijskih pravil, ki prepovedujejo plemiške nazive, učinkuje tako, da bo na osebnih dokumentih, ki ji bodo izdani v Avstriji, njen priimek zapisan drugače od tistega, ki ga uporablja v Nemčiji. Iz zgoraj navedene sodbe Grunkin in Paul pa naj bi izhajalo, da dejstvo, da neka država članica ne priznava priimka, ki je bil pridobljen v drugi državi članici, in iz tega izhajajoča nujnost, da se v teh dveh državah članicah uporablja različna priimka, posega v pravico vsakega državljana Unije do prostega gibanja v skladu s členom 21(1) PDEU.

44 Vlade, ki so Sodišču predložile stališča, nasprotno menijo, da ni ovire za prosto gibanje tožeče stranke v postopku v glavni stvari.

45 Po mnenju avstrijske in nemške vlade, na eni strani, se dejstva iz spora o glavni stvari razlikujejo od dejstva, ki je bilo v zgoraj navedeni sodbi Grunkin in Paul opredeljeno kot ovira, in sicer da je morala oseba, ki je izvrševala svojo pravico do prostega gibanja in bivanja na ozemlju druge države članice, v državi članici svojega državljanstva uporabljati priimek, ki je drugačen od tistega, ki ji je že bil dodeljen in je bil registriran v državi članici rojstva in bivanja. Ker je tožeča stranka v postopku v glavni stvari avstrijska državljanka, ki je bila rojena v Avstriji, naj bi lahko svojo identiteto dokazovala le na podlagi dokumentov, ki so jih izdali avstrijski organi. V nemških rojstnih matičnih knjigah naj ne bi bilo nobenega vpisa, ki bi se nanašal na tožečo stranko v postopku v glavni stvari, tako da ni nobene razlike med vpisom priimka v rojstnih matičnih knjigah v Nemčiji in Avstriji.

46 Na drugi strani naj dejstvo, da v neki državi članici plemiški naslov ne more biti sestavni del priimka zaradi nacionalnega prava, ki se uporablja za določitev priimka v tej državi, državljanu države članice ne bi povzročalo nobenih neprijetnosti, ki bi bile povezane z zagotavljanjem svobode gibanja. V tej zadevi naj ne bi bilo mogoče predvideti nobene od neprijetnosti, ki so bile ugotovljene v zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba Grunkin in Paul. Zlasti naj popravek priimka, ki je bil

vpisan v avstrijski rojstni matični knjigi, ne bi povzročil nobenega konkretnega tveganja za dvom o identiteti tožeče stranke v postopku v glavni stvari.

47 Po mnenju avstrijske vlade se bistveni elementi za individualizacijo priimka ohranijo, tudi če se na podlagi avstrijskega prava plemiški naziv „Fürst“ in plemiški pristavek „von“ izbrišeta. Po mnenju te vlade bodo namreč lahko nemški organi tožečo stranko v postopku v glavni stvari, če v Nemčiji v vsakdanjem življenju uporablja priimek Fürstin von Sayn-Wittgenstein in če predloži osebni dokument s priimkom Sayn-Wittgenstein, še vedno z gotovostjo identificirali in prepoznali, saj med Nemčijo in Avstrijo ni jezikovne pregrade.

48 Češka vlada meni, da to, da država članica na podlagi zakonodaje, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ne prizna dela priimka, ki je odobren v drugi državi članici, ne pomeni kršitve člena 21 PDEU. Vloga nazivov naj bi bila namreč bistveno drugačna kot vloga priimkov. Medtem ko naj bi bil priimek namenjen identifikaciji njegovega nosilca, je namen naziva priznavanje nekega družbenega položaja osebe. V izključni pristojnosti vsake države članice pa naj bi bilo, ali želi neki osebi dodeliti neki družbeni položaj.

49 Italijanska vlada meni, da se zdi, da v zadevi v postopku v glavni stvari ne obstaja nobena od neprijetnosti, ki so v zgoraj navedeni sodbi Grunkin in Paul navedene kot mogoče neugodne posledice različnosti priimkov, ki bi jih različne države članice dodelile isti osebi. Vprašanje naj se ne bi nanašalo na različnost priimkov, temveč na obstoj ali neobstoj plemiškega naziva poleg priimka. Ta naziv naj bi označeval neki družbeni položaj in naj bi se razlikoval od priimka, ki je edini, s katerim se oseba lahko dejansko identificira. Tveganje dvoma o identiteti osebe ali veljavnosti

njenih dokumentov naj bi bilo neutemeljeno ne glede na to, ali ti dokumenti vsebujejo omembo tega plemiškega naziva.

50 Slovaška vlada navaja, da se na podlagi avstrijskih in nemških pravil mednarodnega zasebnega prava za priimek neke osebe uporablja pravo, katerega državljan je ta oseba. Iz mednarodnih sporazumov, katerih pogodbenica je Zvezna republika Nemčija, naj bi izhajalo, da se za priimek načelno uporablja zakon države, katere državljan je ta oseba, in da se mora država pogodbenica vzdržati spremembe priimkov državljanov druge države pogodbenice, če ti niso tudi njeni državljani.

51 Evropska komisija meni, da člen 21 PDEU načelno nasprotuje nepriznanju sestavnih delov priimka, ki je bil zakonito pridobljen v državi članici, ki ni država članica, katere državljan je zadevna oseba. To, da državljan Unije, ki izvršuje svojo pravico do prostega gibanja, v svoji matični državi članici ne sme uporabljati priimka, ki ga je s posvojitvijo zakonito pridobil v drugi državi članici, naj bi bilo načelno v nasprotju z državljanstvom Unije kot temeljnim statusom državljanov držav članic. Vendar pa naj ne bi bilo izključeno, da bi lahko posebni razlogi upravičili omejitev prostega gibanja oseb v primeru, kakršen je ta v postopku v glavni stvari.

Odgovor Sodišča

52 Za uvod je treba navesti, da je priimek osebe element, ki je sestavni del njene identitete in njenega zasebnega življenja, katerega varstvo zagotavljata člen 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in člen 8 Evropske konvencije o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah. Čeprav člen 8 te konvencije tega izrecno ne določa,

posameznikovo ime zadeva njegovo zasebno in družinsko življenje, saj je sredstvo za osebno identifikacijo in povezavo z družino (glej zlasti sodbi Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 22. februarja 1994 v zadevi Burghartz proti Švici, série A št. 280-B, str. 28, točka 24, in z dne 25. novembra 1994 v zadevi Stjerna proti Finski, série A št. 299-B, str. 60, točka 37).

53 Nacionalna zakonska ureditev, ki je za nekatere državljane manj ugodna zgolj zato, ker so uporabili svojo svoboščino do prostega gibanja in bivanja v drugi državi članici, pomeni omejitev pravic, ki so s členom 21(1) PDEU priznane vsakemu državljanu Unije (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Grunkin in Paul, točka 21, ter sodbi z dne 4. decembra 2008 v zadevi Zablocka-Weyhermüller, C-221/07, ZOdl., str. I-9029, točka 35, in z dne 23. aprila 2009 v zadevi Rüffler, C-544/07, ZOdl., str. I-3389, točka 73).

54 Iz sodne prakse Sodišča izhaja, da lahko to, da mora neka oseba, ki je izvrševala svojo pravico do prostega gibanja in bivanja na ozemlju druge države članice, v državi članici svojega državljanstva uporabljati priimek, ki je drugačen od tistega, ki ji je že bil dodeljen in je bil registriran v državi članici rojstva in bivanja, ovira pravico do prostega gibanja in bivanja na ozemlju držav članic iz člena 21 PDEU (zgoraj navedena sodba Grunkin in Paul, točki 21 in 22).

55 V sodbi z dne 2. oktobra 2003 v zadevi Garcia Avello (C-148/02, Recueil, str. I-1613) je bilo presojeno, da je zakonodaja, zaradi katere mora neka oseba v različnih državah članicah uporabljati različne priimke, v nasprotju s členoma 12 ES in 17 ES. Glede tega je Sodišče v zvezi z otroki, ki imajo državljanstvo dveh držav članic, že razsodilo, da bi lahko neenakost priimkov zadevnim osebam povzročila resno neprijetnost, tako na strokovni kot zasebni ravni, ki med drugim nastane zaradi težav, ki jih imajo v eni državi članici, katere državljani so, pri uživanju pravnih učinkov diplom in dokumentov, izdanih na priimek, ki je priznan v drugi državi članici, katere državljani so prav tako. Zadevna oseba lahko naleti na težave, ki so povezane zlasti s spričevali, potrdili

in diplomami, iz katerih je lahko jasno razvidna razlika v primerjavi z njenim priimkom. To lahko vzbudi dvome o identiteti te osebe, o pristnosti predloženih dokumentov ali resničnosti v njih navedenih podatkov (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Garcia Avello, točka 36).

56 Sodišče je v točki 24 zgoraj omenjene sodbe Grunkin in Paul presodilo, da lahko take resne neprijetnosti nastanejo tudi, če ima zadevni otrok le državljanstvo ene same države članice, pa ta matična država ne prizna priimka, ki ga je otrok pridobil v državi rojstva in bivanja.

57 Avstrijska in nemška vlada trdita, da se zadeva v postopku v glavni stvari od zadeve, v kateri je bila izrečena zgoraj navedena sodba Grunkin in Paul, razlikuje v tem, da se je zadnjenavedena zadeva nanašala na zavrnitev, v eni državi članici, priznanja priimka v obliki, v kakršni so ga v matične knjige ustrezno vpisali registracijski organi druge države članice v okviru svojih pristojnosti. Položaj, na katerem temelji ta zadeva, naj bi nastal zato, ker je v državi rojstva in bivanja določitev priimka vezana na kraj bivanja, v državi, katere državljan je bila zadevna oseba, pa je bila vezana na državljanstvo. Nasprotno pa se po mnenju avstrijske in nemške vlade tako na podlagi nemških kot na podlagi avstrijskih kolizijskih norm v zadevi v postopku v glavni stvari uporabi avstrijsko pravo.

58 Po mnenju teh vlad Kreisgericht Worbis torej niti v skladu z nemškim niti v skladu z avstrijskim pravom ni bilo pristojno določiti priimka tožeče stranke tako, kot ga je določilo, ker priimek, ki ga določilo, po avstrijskem pravu ni bil dovoljen iz dveh razlogov – zaradi navedbe nekdanjega plemiškega naziva in pristavka „von“ ter zaradi

uporabe ženske oblike. Drugače kot v zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba Grunkin in Paul, različni nacionalni organi v rojstne matične knjige niso vpisali različnih priimkov. Zato vpis, popravljen v Avstriji, ne zadeva priimka, zakonito dodeljenega v drugi državi članici, ampak se nanaša na priimek, ki ga je naprej pomotoma dodelilo Kreisgericht Worbis in nato avstrijski registracijski organi.

59 Poleg tega je več vlad Sodišču predložilo stališča, v katerih so trdile, da tožeča stranka v postopku v glavni stvari ne bo doživela nobene neprijetnosti zaradi popravka svojega priimka v avstrijski rojstni matični knjigi. Na eni strani naj ji ne bi bilo treba uporabljati različnih priimkov v različnih državah članicah, ker bo popravljeni vpis v tej matični knjigi odslej verodostojen v vseh okoliščinah. Na drugi strani naj bi osrednji identifikacijski element njenega priimka – „Sayn-Wittgenstein“ – ostal, tako da ne bo zmede glede njene identitete, odstranjen bo le neidentifikacijski dodatek „Fürstin von“.

60 Glede tega je treba najprej ugotoviti, da je, kot je razvidno iz navedb v spisu, priimek tožeče stranke v postopku v glavni stvari vpisan le v eno rojstno matično knjigo, to je v avstrijsko, in da ji le avstrijski organi lahko izdajo uradne dokumente, kot so potni list ali potrdila o državljanstvu, tako da morebitna sprememba vpisa njenega priimka v njih ne bi povzročila nobenega navzkrižja z rojstnimi matičnimi knjigami, ki jih vodi druga država članica, ali uradnimi dokumenti, ki jih ta izdaja.

61 Nato je treba ugotoviti, da številne vsakodnevne dejavnosti, tako na javnem kot na zasebnem področju, zahtevajo dokazilo o identiteti, ki ga pogosto zagotavlja potni list. Glede na to, da ima tožeča stranka v postopku v glavni stvari le avstrijsko državljanstvo, je izdaja tega dokumenta v izključni pristojnosti avstrijskih organov.

62 Vendar je bilo na obravnavi navedeno, da so tožeči stranki v postopku v glavni stvari avstrijski konzularni organi v Nemčiji v 15 letih, ki so minila med prvim vpisom njenega priimka kot Fürstin von Sayn-Wittgenstein v Avstriji in odločbo o popravku na „Sayn-Wittgenstein“, izdali potni list na priimek „Fürstin von Sayn-Wittgenstein“. Poleg tega, kot je razvidno iz navedb v spisu, je bilo tožeči stranki v postopku v glavni stvari v Nemčiji izdano nemško vozniško dovoljenje in ima tam podjetje, ki je v sodni register vpisano na ime Ilonka Fürstin von Sayn-Wittgenstein.

63 Kot je v točki 44 sklepnih predlogov navedla generalna pravobranilka, je verjetno, da se je tožeča stranka v postopku v glavni stvari pri nemških organih registrirala kot tuja rezidentka in je bila v Nemčiji vpisana v evidenco socialnega varstva za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje. Poleg teh zapisov njenega priimka v uradnih registrih je verjetno v 15 letih od prve registracije svojega priimka kot „Fürstin von Sayn-Wittgenstein“ v Avstriji do odločbe o njegovem popravku v „Sayn-Wittgenstein“ v Nemčiji odprla bančne račune in sklenila še vedno veljavne pogodbe, kot so zavarovalne police. Tako je v državi članici dlje časa živela pod priimkom, ki je pustil številne formalne sledi na javnem in zasebnem področju.

64 Nazadnje, glede argumenta, da popravek priimka tožeče stranke v postopku v glavni stvari ne pomeni težave za dokazovanje identitete, saj ni bil priznan le plemiški naziv „Fürstin von“, je treba upoštevati, da se po nemškem pravu besedi „Fürstin von“ ne štejeta za plemiški naslov, temveč za sestavni del priimka, ki je bil zakonito pridobljen v državi bivanja.

65 Zato se priimek Fürstin von Sayn-Wittgenstein v Nemčiji šteje za en priimek, ki je sestavljen iz več elementov. Tako kot je v zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena

sodba Grunkin in Paul, priimek Grunkin-Paul različen od priimkov Grunkin in Paul, sta v zadevi v postopku v glavni stvari priimka Fürstin von Sayn-Wittgenstein in Sayn-Wittgenstein različna.

66 Iz razlike med obema priimkoma, ki se uporabljata za isto osebo, pa bi lahko izhajale zmeda in neprijetnosti.

67 Za tožečo stranko v postopku v glavni stvari to, da bi morala spremeniti vse formalne sledi priimka Fürstin von Sayn-Wittgenstein, tako na javnem kot na zasebnem področju, pomeni „resno neprijetnost“ v smislu zgoraj navedene sodbe Grunkin in Paul, saj jo njeni osebni dokumenti trenutno označujejo z drugim priimkom. Čeprav bi sprememba, ko bi bila izvedena, odpravila vsa prihodnja odstopanja, bo tožeča stranka v postopku v glavni stvari v prihodnosti verjetno posedovala in morala predložiti dokumente, izdane ali sestavljene pred spremembo, na katerih bo naveden drugačen priimek od tistega na njenih novih osebnih dokumentih.

68 Zato je mogoče, da bo morala tožeča stranka v postopku v glavni stvari, opremljena s potnim listom s priimkom Sayn-Wittgenstein, vsakič, ko bo v Nemčiji, kjer prebiva, dokazovala svojo identiteto ali svoj priimek, zaradi razlike med popravljenim priimkom iz njenih avstrijskih osebnih dokumentov in priimkom, ki ga že 15 let vsakodnevno uporablja, ki je bil v Avstriji priznan do zadevnega popravka in ki je naveden na dokumentih, ki so bili zanjo izdani v Nemčiji, kot je njeno vozniško dovoljenje, ovreči sum o lažnem izdajanju.

69 Sodišče je že ugotovilo, da vselej ko priimek, uporabljen v konkretnem primeru, ne ustreza priimku iz dokumentov, predloženih kot dokaz o identiteti osebe, ali ko priimek, naveden v dveh skupaj predloženih dokumentih, ni isti, taka razlika v priimkih

lahko vzbudi dvom o identiteti te osebe, o pristnosti predloženih dokumentov ali o resničnosti v njih navedenih podatkov (zgoraj navedena sodba Grunkin in Paul, točka 28).

70 Čeprav to tveganje morda ni tako veliko kot pri resnih neprijetnostih, ki grozijo zadevnemu otroku v zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba Grunkin in Paul, v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, konkretno tveganje, da bo treba zaradi različnosti priimkov ovreči dvome o identiteti, pomeni okoliščino, ki ovira izvrševanje pravice iz člena 21 PDEU.

71 Zato to, da organi države članice priimka državljana te države, kot je bil določen v drugi državi članici, v kateri ta državljan prebiva, in je bil 15 let vpisan v rojstno matično knjigo prve države članice, ne priznajo v vseh elementih, pomeni omejitev svoboščin, ki jih člen 21 PDEU priznava vsem državljanom Unije.

*Obstoj upravičenih razlogov za omejitev svobode gibanja in bivanja državljanov Unije*

Stališča, predložena Sodišču

72 Po mnenju tožeče stranke v postopku v glavni stvari je sklicevanje na javni red mogoče le, če obstaja zadostna povezava z zadevno državo članico. V njenem primeru pa naj ne bi bilo zadostne povezave, saj tožeča stranka v postopku v glavni stvari od svoje posvojitve prebiva v Nemčiji.

73 Avstrijska, češka, italijanska, litovska in slovaška vlada za primer, če bi Sodišče menilo, da zavrnitev priznanja nekaterih delov priimka na podlagi zakona o odpravi plemstva pomeni oviro za svobodo gibanja državljanov Unije, navajajo, da je taka ovira upravičena, ker temelji na objektivnih preudarkih in je sorazmerna z zastavljenim ciljem.

74 Avstrijska vlada navaja zlasti, da je namen zadevnih določb v postopku v glavni stvari varovanje ustavnega reda Republike Avstrije. Zakon o odpravi plemstva, čeprav ne izhaja iz republikanskega načela, ki je vodilno načelo zveznega ustavnega zakona, pomeni temeljno odločitev v prid formalni enakosti obravnavanja vseh državljanov pred zakonom, pri čemer se ne sme noben avstrijski državljan od drugih razlikovati zaradi dodatkov k priimku v obliki plemiških oznak, nazivov ali rangov, katerih edini namen je razlikovati njihovega nosilca in nimajo nobene povezave z njegovim poklicem ali izobrazbo.

75 Po mnenju avstrijske vlade so torej morebitne omejitve prostega pretoka za avstrijske državljane, ki so posledica uporabe upoštevnih določb v postopku v glavni stvari, upravičene zaradi zgodovinskih razlogov in temeljnih vrednot Republike Avstrije. Poleg tega naj te določbe izvrševanja svobode gibanja ne bi omejevale bolj, kot je to nujno za dosego zgoraj navedenega cilja.

76 Avstrijska vlada tudi trdi, da bi bilo v nasprotju z avstrijskim javnim redom, če bi bilo treba priznati priimek tožeče stranke v postopku v glavni stvari, ki ustreza ženski obliki priimka posvojitelja in je bil v Nemčiji določen s sklepom Kreisgericht Worbis z dne 24. januarja 1992. To priznanje naj bi bilo v nasprotju s temeljnimi vrednotami avstrijskega pravnega reda, zlasti z načelom enakosti iz člena 7 zveznega ustavnega zakona, katerega izvedbo pomeni zakon o odpravi plemstva.

77 Češka vlada navaja, da čeprav lahko v skladu s sodno prakso Sodišča razlike, ki so bile med pravi držav članic ugotovljene v zvezi s priimki oseb, povzročijo kršitev Pogodbe DEU, do tega ne more priti v dveh primerih, in sicer če je priimek sestavljen iz plemiškega naziva, ki ga zadevna oseba v državi članici, katere državljan je, ne sme uporabljati, in če priimek vsebuje oznako, ki bi bila v drugi državi članici v nasprotju s pravnim redom.

78 Italijanska in slovaška vlada menita, da tudi če se ugotovi, da gre za omejitev prostega gibanja oseb, ima ta legitimen cilj, to je spoštovanje ustavne norme, ki je izraz načela javnega reda, ki je v republikanski ureditvi bistveno. To, da priimka ni mogoče vpisati, če iz njega niso izločeni plemiški deli, temelji na objektivnih razlogih in je sorazmerno z zastavljenim ciljem, saj je edini ukrep, s katerim je ta cilj mogoče doseči.

79 Litovska vlada v istem smislu meni, da mora imeti zadevna država članica – ker je nujno varovati temeljne ustavne vrednote države, kot je v Republiki Litvi zlasti nacionalni jezik in kot so v Republiki Avstriji temeljne vrednote pravnega reda ali državne strukture – možnost, da sama sprejme najprimernejšo odločitev glede priimka neke osebe in, v nekaterih primerih, da priimek, ki ga je dodelila druga država, popravi.

80 Komisija navaja, da je bil priimek Fürstin von Sayn-Wittgenstein v Nemčiji pridobljen zakonito, čeprav po pomoti. Poleg tega so ta priimek avstrijski organi že priznali, čeprav je bila tudi to napaka. Kljub temu naj bi bilo treba zakon o odpravi plemstva zaradi avstrijske ustavne zgodovine upoštevati kot del nacionalne identitete. Da bi lahko presodili, ali cilji tega zakona v primeru, kakršen je ta v zadevi v postopku v glavni stvari, lahko upravičijo omejitev prostega gibanja oseb, bi bilo treba uravnotežiti ustavni interes za to, da se iz priimka tožeče stranke v postopku v glavni stvari

črtajo plemiški elementi, in interes, da se ohrani ta priimek, ki je bil v avstrijski rojstni matični knjigi vpisan 15 let.

Odgovor Sodišča

81 V skladu z ustaljeno sodno prakso je omejitev prostega gibanja oseb lahko utemeljena le, če temelji na objektivnih razlogih, ki niso odvisni od državljanstva zadevnih oseb, in če je sorazmerna s ciljem, ki mu nacionalno pravo legitimno sledi (glej sodbi z dne 18. julija 2006 v zadevi De Cuyper, C-406/04, ZOdl., str. I-6947, točka 40, in z dne 11. septembra 2007 v zadevi Schwarz in Gootjes-Schwarz, C-76/05, ZOdl., str. I-6849, točka 94, ter zgoraj navedeni sodbi Grunkin in Paul, točka 29, in Rüffler, točka 74).

82 Po mnenju predložitvenega sodišča in vlad, ki so Sodišču predložile stališča, se je na objektivne razloge kot upravičljive razloge v zadevi v postopku v glavni stvari mogoče sklicevati v povezavi z zakonom o odpravi plemstva, ki ima ustavno veljavo in na tem področju uveljavlja načelo enakosti, in v povezavi s sodno prakso Verfassungsgerichtshof iz leta 2003.

83 Glede tega je treba priznati, da je zaradi avstrijske ustavne zgodovine zakon o odpravi plemstva kot element nacionalne identitete mogoče upoštevati pri uravnoteženju legitimnih interesov s pravico do prostega gibanja oseb, ki jo priznava pravo Unije.

84 Utemeljitev avstrijske vlade, ki se sklicuje na avstrijski ustavni položaj, je treba šteti kot sklicevanje na javni red.

85 Objektivni razlogi, ki se nanašajo na javni red, lahko upravičijo to, da država članica zavrne priznanje priimka, ki je bil njenemu državljanu dodeljen v drugi državi članici (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Grunkin in Paul, točka 38).

86 Sodišče je večkrat ponovilo, da je pojem javnega reda kot upravičenje za odstopanje od temeljnih svoboščin treba razumeti ozko, tako da njegovega obsega ne more enostransko določiti katera koli država članica brez nadzora institucij Evropske unije (glej sodbi z dne 14. oktobra 2004 v zadevi Omega, C-36/02, ZOdl., str. I-9609, točka 30, in z dne 10. julija 2008 v zadevi Jipa, C-33/07, ZOdl., str. I-5157, točka 23). Iz tega izhaja, da se je na javni red mogoče sklicevati le ob resnični in dovolj resni grožnji temeljnemu interesu družbe (glej zgoraj navedeno sodbo Omega, točka 30 in navedena sodna praksa).

87 Vendar pa se lahko posebne okoliščine, ki bi lahko upravičile sklicevanje na pojem javnega reda, razlikujejo od ene države članice do druge in od enega obdobja do drugega. Tako je treba glede tega pristojnim nacionalnim oblastem priznati polje presoje v mejah, ki so določene s Pogodbo (glej zgoraj navedeno sodbo Omega, točka 31 in navedena sodna praksa).

88 V zadevi v postopku v glavni stvari je avstrijska vlada navedla, da je zakon o odpravi plemstva izvedba splošnejšega načela enakosti vseh avstrijskih državljanov pred zakonom.

89 Vsekakor se želi s pravnim redom Unije zagotoviti spoštovanje načela enakosti kot splošnega pravnega načela. To načelo je navedeno tudi v členu 20 Listine o temeljnih pravicah. Ni torej dvoma, da je cilj spoštovanja načela enakosti skladen s pravom Unije.

90 Ukrepe, ki omejujejo temeljno svoboščino, upravičujejo razlogi javnega reda, le če so nujni za varstvo interesov, ki jih želijo zagotoviti, in le če teh ciljev ni mogoče doseči z manj omejevalnimi ukrepi (glej zgoraj navedeni sodbi Omega, točka 36, in Jipa, točka 29).

91 Glede tega je Sodišče že pojasnilo, da ni nujno, da omejevalni ukrep, ki ga odredijo organi države članice, ustreza razumevanju, ki je skupno vsem državam članicam, glede oblike varstva zadevne temeljne pravice ali zakonitega interesa, in da, nasprotno, nujnost in sorazmernost določb, sprejetih na tem področju, nista izključeni zgolj zato, ker je država članica izbrala drugačen sistem varstva od tistega, ki ga je sprejela druga država (zgoraj navedena sodba Omega, točki 37 in 38).

92 Prav tako je treba spomniti, da v skladu s členom 4(2) PEU Unija spoštuje nacionalno identiteto držav članic, k čemur spada tudi republikanska oblika države.

93 V tej zadevi je treba ugotoviti, da se ne zdi nesorazmerno, če država članica želi zagotoviti uresničitev cilja varstva načela enakosti tako, da svojim državljanom prepove pridobitev, posedovanje ali uporabo plemiških nazivov ali plemiških elementov, ki bi vzbujali vtis, da ima uporabnik priimka tak status. Zdi se, da avstrijski organi, pristojni za rojstne matične knjige, s tem, da so zavrnili priznanje plemiških elementov priimka, kakršen je priimek tožeče stranke v postopku v glavni stvari, niso prekoračili tega, kar je nujno za zagotovitev doseganja temeljnega ustavnega cilja, ki mu sledijo.

94 V teh okoliščinah tega, da organi države članice priimka državljana te države, kot je bil določen v drugi državi članici, v kateri ta državljan prebiva, ko ga je kot odraslo osebo posvojil državljan druge države članice, ne priznajo v vseh elementih, če ta priimek vsebuje plemiški naziv, ki v prvi državi članici ustavno ni dopusten, ni mogoče šteti za ukrep, ki neupravičeno posega v svobodo gibanja in bivanja državljanov Unije.

95 Zato je treba na zastavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 21 PDEU razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da organi države članice v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, priimka državljana te države, kot je bil določen v drugi državi članici, v kateri ta državljan prebiva, ko ga je kot odraslo osebo posvojil državljan druge države članice, ne priznajo v vseh elementih, če ta priimek vsebuje plemiški naziv, ki v prvi državi članici ustavno ni dopusten, če so ukrepi, ki so jih glede tega sprejeli ti organi upravičeni z razlogi javnega reda, torej če so nujni za varstvo interesov, ki jih želijo zagotoviti, in sorazmerni z legitimno zastavljenimi cilji.

**Stroški**

96 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

**Člen 21 PDEU je treba razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da organi države članice v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, priimka državljana te države, kot je bil določen v drugi državi članici, v kateri ta državljan prebiva, ko ga je kot odraslo osebo posvojil državljan druge države članice, ne priznajo v vseh elementih, če ta priimek vsebuje plemiški naziv, ki v prvi državi članici ustavno ni dopusten, če so ukrepi, ki so jih glede tega sprejeli ti organi upravičeni z razlogi javnega reda, torej če so nujni za varstvo interesov, ki jih želijo zagotoviti, in sorazmerni z legitimno zastavljenimi cilji.**

Podpisi